

150 éves Paks város szervezett tűzvédelme 150 years of Paks city organized fire protection

Csőglei István tű. alezredes
Tolna Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság,
Paksi Katasztrófavédelmi kirendeltség,
kirendeltségvezető
istvan.csoglei@katved.gov.hu
ORCID: 0009-0005-6827-1469

Absztrakt:

A szervezett tűzvédelem kialakulását, a tűzoltóságok megalakítását Magyarországon sokan kutatták. Országos szinten, a fővárosban, illetve vidéken is neves elődök írták le az egyes szervezetek megalakulását, fejlődését. Kiadványokban emlékeztek meg a tűzoltóságok kerek évfordulóiról, elhivatott parancsnokairól, felszereléseiről, kiemelt tűz- és káreseteiről. Napjainkban számos történeti írás, kiadvány áll rendelkezésünkre, melyeket elérhetünk nyomtatott formában, vagy az elektronikus térben is. Mégis, amikor egy szervezet életében eltelik 15-20 év, újra felmerül az igény, hogy a korábbi kiadványok mintájára meg kellene emlékezni ezekről az évekről is. Ez nem könnyű feladat. Érdemes ebbe olyannak belekezdni, aki ezt az időszakot aktívan, a szervezetben töltötte el. Fel kell továbbá kutatni azokat a személyeket, korábbi parancsnokokat, akik visszaemlékezéseikkel segíteni tudnak. Paks város szervezett tűzvédelmének kialakulása 1874-re vezethető vissza, 2024 évben ünnepli fennállásának 150 éves évfordulóját. Ez nagyon hosszú idő. Számos nehézségen, szervezeti változáson, pusztító tüzeseten keresztül vezetett az út idáig. Ezt az eseménydús időszakot foglaltam össze írásomban.

Kulcsszavak: tűzvédelem, tűzoltóság, Paks, évforduló, jubileum, katasztrófavédelem, atomerőmű, önkéntes tűzoltó egyesület, parancsnokok

Abstract:

Many people have researched the development of organized fire protection and the formation of fire brigades in Hungary. Renowned predecessors at the national level, in the capital and in the countryside, described the establishment and development of individual organizations. Publications commemorated the anniversaries of the fire departments, their dedicated commanders, their equipment, and prominent fire and damage incidents. Nowadays, we have many historical writings and publications at our disposal, which can be accessed in printed form or in the electronic space as well. However, when 15-20 years pass in the life of an organization, the need arises again to remember these years as well, following the example of previous publications. This is not an easy task. It is worth starting with someone who spent this period actively in the organization. It is also necessary to search for those persons, former commanders, who can help with their memories. The formation of organized fire protection in the city of Paks can be traced back to 1874, and it will celebrate its 150th anniversary in 2024. That's a very long time. The road has led to this point through numerous difficulties, organizational changes, and devastating fires. I summarized this eventful period in my writing.

Keywords: fire protection, fire department, Paks, anniversary, jubilee, disaster prevention, nuclear power plant, volunteer firefighting association, commanders

1. BEVEZETÉS

Paks város tűzvédelmének kialakulásáról elődeink, korábbi parancsnokaink írásos formában már két alkalommal is megemlékeztek. A Paksi Önkéntes Tűzoltó Egyesület 1974. évben ünnepelte fennállása 100 éves évfordulóját, melyről „A tűz elleni védekezés története Pakson” címmel, 71 oldalas kiadvány jelent meg. Majd 35 évvel később, 2009-ben ismét könyv formájában jelent meg „A paksi tűzoltóság múltja és jelene” című, 158 oldalas kiadvány. A monográfiákból az olvasó megismerhette az akkori nagy tüzek történetén át a Paksi Önkéntes Tűzoltó Egyesület megalakításának körülményeit, működését, majd megszűnését, valamint a magyar tűzoltóság szervezeti változásait, szerálmányának-, hír-összeköttetésének-, és védőfelszereléseinek alakulását, fejlődését. A szerzők megírták, hogy az ország akkori legnagyobb beruházása a Paksi Atomerőmű védelmére milyen tűzvédelmi intézkedéseket hoztak. És legfontosabb, hogy az olvasó megtudhatta, hogy kik voltak azok az elhivatott, tenni akaró személyek, akik aktív részesei voltak ennek az időszaknak.

Ezeket az írásokat nehéz lenne felülmúlni, nem is ez volt a célunk, amikor kollégáimmal elhatároztuk, hogy méltó módon megünnepeljük Paks város szervezett tűzvédelmének 150 éves évfordulóját, valamint ebből az alkalomból egy kis kiadványt is készítünk. Ez utóbbit örömmel vállaltam magamra, talán nagyapám nyomdokain haladva a név is kötelez erre a „feladatra”. Nagyapám és édesapám is tűzoltó volt, nagyapám megyei parancsnok-helyettesként, édesapám szolgálatparancsnoki-, tűzoltási csoportvezetői szolgálata után a megyei ügyeletről vonult nyugállományba. Nagyapám számos Tolna megyében működő tűzoltóság, tűzoltó egyesület történetét kutatta és írta meg könyv formájában. Élete volt a tűzoltóság. Elnöke, majd örökös tiszteletbeli elnöke volt a Tolna Megyei Tűzoltószövetségnek. Aktív szerepet vállalt az Paksi Atomerőmű tűzvédelmének kialakításában.

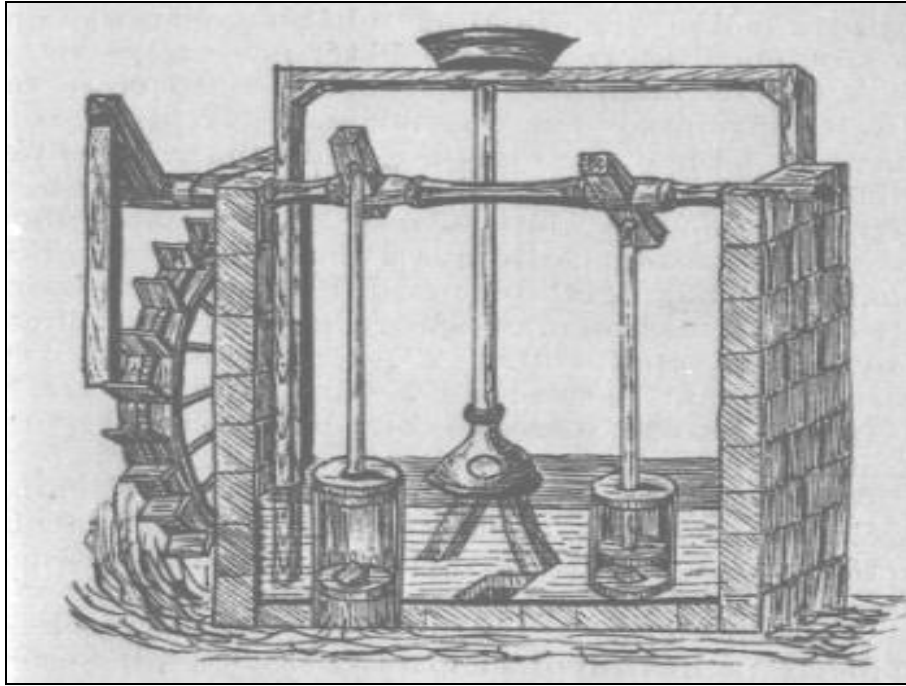
Sokat gondolkodtunk, hogy mi legyen a tartalma ennek az írásnak. Esetleg az előző könyvek folytatásaként meg lehetett volna írni az elmúlt 15 évet, de elődeink gondolatmenetét és szavait nem lenne könnyű folytatni. Így abban állapodtunk meg, hogy a könyvekből szerzett, és jelenkori tudásunk alapján, készítünk egy jubileumi kiadványt a Tűzoltóság elmúlt 150 évéről. A kiadvánnyal szeretnénk tisztelni azon elődeinknek, akik a paksi tűzvédelem megszervezésével valami olyan maradandót alkottak, mely még 150 év elmúltával is jelen van, él, létezik, működik.

A jubileumi írás megjelenése 2024. szeptemberére várható. Ennek a kiadványnak a rövidített változatát publikálom most itt, a Védelem Tudomány online felületén.

2. A SZERVEZETT TŰZOLTÓSÁG KIALAKULÁSA PAKSON

1. A tűz elleni védekezés kialakulása

A legenda szerint Prometheus az istenektől elrabolta az égi tüzet. Az emberek birtokába adta, hogy rendelkezzenek vele. Az istenek ezért megbüntették, a tüzet pedig megátkozták, ellátták egy rossz tulajdonsággal, a pusztító hatással. A tűz jótékony hatásával felmelegített, távol tartotta a vadállatokat, ízletesebb volt általa az étel. Kártékony hatásával azonban mindent lerombolt, felégetett, ami az útjába került. Az ember ezért félté, de egyben imádta is. Menekült előle, majd később ösztönösen védekezni kezdett ellene. A tüzet zöld gallyakkal ütötte, vízzel öntözte. Ismereteink szerint szervezett tűzoltással először az ókorban találkozhatunk. A római korban a várak fából készült tornyait az ellenség megpróbálta felgyújtani. Várkatonákból szerveztek őrséget, akiknek a feladata volt a tüzek figyelése, annak gyors eloltása. Eszközeik egyszerűek voltak, bőrvédrek, nyersbőrök, tekercselt rongyok, a bontáshoz csákyák. Ktésibios feltalálta a hengerben mozgó dugattyút, majd szivattyút, melyet Héron tökéletesített és készített belőle tűzoltó szivattyút. Évszázadok teltek el, mikor is Jan Van der Heiden 1672-ben feltalálta a légüstös fecskendő, amelyet szívó és nyomó tömlővel szerelt fel. Időközben újabb és újabb találmányok segítették a tűzoltást.

Ktesibios szivattyúja (Forrás: ld. [1])

A középkorban a tűzoltás a céhek feladata volt, ugyanis a céhek szervezett formában működtek, valamint ott állt rendelkezésre ember, állat és eszköz. Később a helyi iskolák tanulóit is bevonták a tűzoltásba, megalakultak a diáktűzoltóságok, de sajnos az iskolai szünetekben, főként a legveszélyesebb, nyári (aratási) időszakban nem voltak elérhetőek, továbbá szabályozás sem volt. Az építkezés alapvetően fából, vályogból történt, az elkészült épületek tetejét náddal, sással, szalmával fedték, és a házakat egymáshoz közel építették, ezért egy hirtelen kialakuló tűz és feltámadó szél hatására egész utcasorok égtek le.

Magyar falu (Forrás: ld. [2])

Gróf Széchenyi István a magyar falvakról a következőket mondta:

”Leüt a magyar falusi ember néhány czöveket, ráhány néhány villa szalmát, s kész a falusi ház, több ily háznak mondott valami egy sorjában, s kész az ucza, több ily ucza és kész a falu. Kiveri a falusi ember az uczán a pipáját s nincs tovább falu.”

A monarchia idején az első részletes szabályozás II. József nevéhez fűződik, mikor 1788-ban kiadta a híres tűzrendészeti pátensét. Ennek az alapjai a mai jogszabályokban is megtalálhatók. A rendelet foglalkozott a megelőzéssel, a tüzek jelzésével és oltásával. Megkövetelte, hogy vizsgálják ki a tűz okát s annak alapján tegyenek intézkedést a további esetek elkerülésére. A házak építésénél 3 ölnyi távolságot kellett tartani. A kémények fából nem épülhettek. Szabályozta a kemencék és konyhák építését, elrendelte, hogy az előljáróság egy tagja a kéményseprővel télen kétszer, nyáron egyszer a házaknál ellenőrzést végezzen. Éjjeli strázsák, őrök, népiesen bakterok kirendelését és állandó „*czirkálását*” (járőrszolgálatát) rendelte el. Kutak létesítését követelte meg. Ha tűz ütött ki, mindenki köteles volt oltani, a fogatosok vizet hordani a tűz helyszínére. Elrendelte, hogy minden nagyobb ház, serházak, fabrikák, malmok, vendégfogadók, rendelkezzenek oltóeszközökkel, lajtorjával, horgokkal, csöves vízládával (a fecskendő őse). A kisebb házaknál létrát, dézsában vizet, és bádoglámpát tartanak készenlétbe. Tűz esetén, ha kell, a közbeeső épületek tetőzetének lebontásával kell a tűz további terjedését megakadályozni. Rendelkezett a szabályszegők büntetéséről is. A magyar tartományokban azonban nem tartották be ezeket, az előírásokat. Sok helyütt még csak le sem fordították magyarra a rendelet szövegét. Így aztán továbbra is keletkeztek nagy tüzek.

2. Tüzesetek, szabályozások Pakson

Magyarországon nem sok olyan település van, ahol legalább egyszer ne történt volna komoly tüzeset. Nem történt ez másképpen Tolna vármegyében, és Pakson sem. A lakosság nagy többségében szegény, jobb sorsra érdemes jobbágy volt, építményeikhez a természetben talált anyagokat használták. A főként favázás házak tetejét a Duna mellett vágott náddal fedték be. Egymáshoz szorosan közel építkeztek. Paks többször is leégett. A nagy tüzeket követően megtiltották a házak náddal történő fedését. Ennek a társadalmi rétegnek azonban lehetősége sem volt más anyaggal borítani a tetőt, pala, vagy cserép pedig még nem is igen volt. Szabályozták, hogy milyen távolságra lehessen a házakat elhelyezni, de azt sem tartották be.

A paksi járásbíró így tett jelentést egy 1869-es nagy tűzvészről:

„Paks mezőváros történetében páratlan, és a maga nemében borzasztó azon szerencsétlenséget lett feladatom hivatalos tisztelettel jelenteni melyet folyó évi február 20-án délelőtt 11 órakor kitört dühöngő tűzvész maga után hagyott. A lángok az erre akkoriban kedvező szél által korbácsolva, ellenállhatatlanul dúltak, és 133 ház, egy kápolna, egy fecskendő fészere, sok melléképület menthetetlenül leégett. Akként összesen 135 számozott épület esett a lángok martalékául.

A történt kár, a megejtett becslés szerint 154.000 forintra rúg, melyből a biztosítás, csak mintegy 36.000 forintot képvisel. Ezen roppant csapás okozta károsulásból a szerencsétlenek kibontakozni képesek nem lehetvén. Tisztelettel kérem a tekintetes főszolgabíró Urat, méltóztassék a járás szerte segedelemgyűjtést kegyesen elrendelni.”

A dunaföldvári járási főszolgabíró jelentése egy 1889-es tűzvészről:

„Alig egy fél óra alatt a városnak nyugati része lángokban állott. Oltásról, a tűz megfékezéséről, szó sem lehetett. A szélvész magával ragadott mindent. Oly gyorsasággal sodorta a lángoló nádkévéket, hogy egyszerre 5-6 helyen, száz méter távolságra gyulladtak ki, a házak. Azt látva a lakosság, páni félelem fogta el őket, s futott mindenki saját házát, holmiját, állatát menteni. Csakis a vész helyére

érkezett dunaföldvári, kömlői, dunaszentgyörgyi, keéri, pataji, tűzoltók foglalkoztak a tűz oltásával, de mindhiába volt a fáradozásuk. A tűzláng elszakította a város Északi részét a Dunától. A tűzoltáshoz a vizet, csakis a kutakból vehették addig, amíg az úgynevezett hidegvölgy ki nem gyulladt. Aztán beállott a teljes vízhiány minek következtében a lakosság a házak bontásához kezdett, de hiába volt minden erőfeszítés, mert a szélvész mind nagyobb mérvű, felemészte mindent, amit útjában talált. Nyomort, ínséget, hagyván maga után. Tönkretéve a községnek vagyonos, de nagy részben szegényebb sorsú lakosságát. A szélvész este 6 óra tájban kezdett csillapodni, és 7 órakor teljes szélcsend állt be, feltárva ekkor a pusztulásnak látképét, egész iszonyatosságában. A százakra menő csupasz kémények, füstölögve meredtek az ég felé és a községnek egy része romhalmazzá és üszökhamuvá válva, ezek kenyerüktől megfosztva, kétségbeesett jajveszékelésük hallatszott fel a mindenhatóhoz. A tűz az úgynevezett Új utcában Jáger Jakab házában keletkezett. Meghallgatva a háznál lévő öregasszonyt, azt állítja, hogy a házának hátsó részén keletkezett az, s mire észrevettük, már az egész ház égett. Nem volt annyi ideje, hogy holmiját megmentse, és mindene bennégett.” A végleges statisztika szerint a leégett épületek száma 412 volt. Egy idős ember esett áldozatul, ki menekülés közben elesett, s oda égett. Elpusztult 460 baromfi, 30 disznó, 116 kutya és macska. A kár összesen 250.000 forint volt.

Pakson a tűzvédelem akkor fejlődött igazán, amikor mezőváros lett és a céhek virágzásukat élték. A mesteremberek fontos feladatuknak tartották a szervezett tűzoltásban való részvételt. A paksi kovács-bognár céh 1846-ban Rádingér Mátyás kovácsmestert bízta meg a „tűzbiztosi hivatal” ellátásával. Kötelezték a céheket oltóeszközök beszerzésére és készenlétben tartására. Felszerelést a város 1851-ben vásárolt. Beszerezték három fecskendőt, kilenc vízhordó kocsit (úgynevezett lajtot), és hét, a kutak mellé helyezhető kádat. A várost felosztották tűzvédelmi kerületekre. A harangkongatások száma jelezte, hogy a város mely részén, melyik kerületben van tűz.

A városon belül meghatározták azokat a területeket, ahol a házak tetejét cseréppel, vagy bádoggal kellett fedni. A község területén 113 háznál engedték meg, hogy a tetőt faszindellyel borítsák. A többi lakónak cseréppel, vagy pléh tetővel kellett lefedni a házat.

3. A Paksi Önkéntes Tűzoltó Egyesület alapítása

Magyarországon önkéntes tűzoltó szervezet elsőként Arad városában alakult, neve „*Önkénytes Polgári Tűzoltókar*” volt. A város főterén 1835. augusztus 27-én kigyulladt egy kereskedő háza, melynek padlásán 7 mázsa puszkapor volt. Ennek felrobbanása romba döntötte volna a város jelentős részét. Ritth József bátor társaival a puszkaporos hordókat kimentette, biztonságos helyre vitte, megakadályozva ezzel a katasztrófát. Társaival a tűz után elhatározták, hogy jobban ellátják a tűzoltói szolgálatot, mint a céhek. Az 1867-es kiegyezés előtt az akkori hatalom nem szívesen vette az ilyen szervezeteket, pedig nyugaton már több ilyen is működött. Ennek ellenére 1866-ban, Sopronban megalakult a „*Soproni Torna és Tűzoltó Egylet*.”

Felgyorsult a szervezés, amikor gróf Széchenyi Ödön vette kezébe az ügyet. Angliában csaknem fél évet töltött el a tűzoltók társaságában. Szolgálatot látott el, tanulmányozta az ottani életet. Amikor hazajött cikket írt a tűzoltó intézmények hasznosságáról. Az ő nevéhez fűződik a pesti és budai tűzoltóságok létrehozása. Az első elnöke volt az 1870-ben megalakult Magyar Országos Tűzoltó Szövetségnek. Szervezte a tagok képzését, versenyeket rendeztek, egységes szabályzatokat készítettek a rangfokozatok (ma rendfokozatok) és a ruházat ügyében. Szorgalmazta a tűzvédelmi szabályozás, főleg a tűzrendészeti törvény megjelenését. Egyre népszerűbbek lettek a tűzoltó egyesületek. A keletkezett tüzek oltását gyorsan és hatékonyan végezték. Általuk szervezté vált a tűzoltás. Felszereléseiket jól karbantartották. Szorgalmazták új eszközök beszerzését.

Pakson a nagy tragédiákon túl minden évben történt kisebb-nagyobb tüzeset. A város előljárósága foglalkozott ugyan a gondolattal, hogy szükség lenne szervezett tűzoltó egységre, de tettek ezt nem követték. Felvetődött az is, hogy a soproni példa nyomán egyesületet kellene létrehozni, de konkrét

intézkedés nem történt. Kellett hozzá egy tekintélyes, tenni akaró ember, aki kézbe vette a szervezést.

Madi Kovács János földbirtokos tette meg az első lépéseket. Saját költségén vásárolt egy kocsifecskendőt, két fából készült lajtot, létrákat, vödröket, tűzhorgokat és kezelésükre 20-25 főt toborzott. A megalakulás évében pénzgyűjtést is szerveztek, a befolyt 1300 forintból ruhát vettek. Elkészítették az alapszabályt és az egyesület rendszabályait, azokat az alakuló ülésen elfogadták. Felterjesztették Belügyminisztériumba, ahol azt 1874. február 11-én hagyták jóvá.

Madi Kovács János (Forrás: ld. [3: p. 4])

Megalakult Pakson is a tűzoltó egyesület, neve: *Paksi Önkéntes Tűzoltóegylet*. Az egyesület célja: „*A rendszeres tűzoltás Paks város területén és a közeli vidéken, valamint veszélyben forgó emberi életet lehetőleg óvni és menteni*”.

4. A tűzrendészeti pátens hatása, fejlesztések

A tűzrendészeti pátens megkövetelte, hogy a településeken legyenek tűzoltásra alkalmas eszközök. A rendeletet egyre több helyen magyarrá fordították, azonban a leírtakat továbbra sem vették komolyan. Az 1794-es nagy szekszárdi tűzvészt követően a Tolna megyei előljáróság rendeletet adott ki, hogy a települések jobban készüljenek fel a katasztrófákra, szerezzenek be fecskendőket, lajtokat és létrákat. A paksi városvezetés azonban csak hosszú évek eltelte és számos pusztító tüzeset után tett eleget ennek a kötelezettségének. Felszerelést is csak 1851-ben vásároltak, ahogy már fentebb említettem. A tűzoltó fecskendők részére a városban három helyen fészert építettek. Legközelebb 1925-ben szereztek be egy kocsifecskendőt és egy szerkocsit. Az akkor megjelent rendeletre hivatkozva 2 fő fizetett tűzoltói állást szerveztek. Az akkori járási tűzrendészeti felügyelő

nem tartotta elegendőnek az intézkedéseket és javasolta, hogy építsenek olyan szertárat a község központjában, ahol a fizetett tűzoltóknak lakhatás is biztosított.

Kérelmezte a telefon bevezetését, lóvontatású gépezetes tolólétra, és még két kocsifecskendő beszerzését. Továbbá targoncára szerelt motorikus erejű vízszállító beszerzését, lajtorják vásárlását, a villanytelepen lévő vízmedence bővítését, illetve a két fizetett tűzoltó mellé még egy altiszti állás szervezését. Paks előjárói továbbra sem kapkodták el a dolgot a tűzoltók felszereléseit illetően. Az idő haladt, közeledett a II. világháború. A Belügyminisztérium a megalakított körzetközpontokban 800 liter/perces kismotorfecskenő beszerzésére adott utasítást. A belügy Szekszárd és Dombóvár városokat két-két, Bonyhád-, Dunaföldvár-, Gyöngyös-, Paks-, Tamási- és Tolna településeket egy-egy kismotorfecskenő rendszerben tartására kötelezte. A beszerzést a BM központilag végezte. A BM ezen rendelkezése a körzeti, egy-egy járásra kiterjedő feladatkörrel bíró tűzoltóságok megszervezéséhez az első lépést jelentette (*működési terület*). A körzeti tűzoltóságok légmentes feladatokat kaptak.

Nem sikerült tisztázni, hogy a paksiak megkapták-e fent nevezett felszerelést, de az egyesület leltárában az alábbiak szerepeltek 1949-ben: „Egységes kocsifecskendő hat, mozdonyfecskendő kettő, vas lajt (500 literes) négy, fa lajt (400 literes) kettő, angol dugólétra tizenöt, gráci létra négy, továbbá kéziszerszámok és lámpák”. Az egyesület egységkönyvébe a következő bejegyzés szerepelt: „1952. március 8-12-én motoros fecskendő átvétele”. Két hónappal később „800-as benzín üzemű kismotorfecskenő átvétele”. „Június hónap 19-én targonca átadása.” Lehetséges, hogy csak ekkor kapták meg a motoros fecskendőket. A paksi képviselőtestület 1947. január 27-én határozatban fogadta el, hogy egy öntöző autót vásárolnak és a tűzoltók kezelésébe adják. Döntöttek arról is, hogy egy harmadik fizetett állást rendszeresítenek a gépkocsivezető részére.

Csepel D350 gépjárműfecskenő (Forrás: ld. [3: mellékletek 26.]

A jármű és a megsokasodott felszerelések már nem fértek el a régi szertárban, de az nem is volt alkalmas gépjárműfecskenő tárolására. A régi tűzoltószertár a paksi község háza udvarán volt, őrszobával, három szerállással és egy fából készült háromszintes mászóházzal, ami a vizes tömlők szárítására is szolgált (*a tömlőszárítás a hivatásos tűzoltóságok többségében ma is így történik*). Az új szertár 1963-ban a paksi konzervgyárral és a régi malommal szemben épült fel.

Egy gépjárműfecskenő tárolására volt alkalmas, de helyett kapott benne a parancsnoki szoba, a kismotorfecskenő tároló, valamint egy egyszobás szolgálati lakás, amiben a gépjárművezető lakott. Az ide történt költözés két változást is hozott. A továbbiakban a gyár gőzdudájával jelezték a tűz-,

vagy káresetet, másrészt a gyár igazgatójával a vállalati tűzoltósággal egyezséget kötöttek, hogy riasztás esetén az üzem tűzoltói is vonulhatnak a kárfelszámoláshoz.

5. Átszervezések, államosítás

Alig ért véget a II. világháború máris megjelent, a tűzoltóság és a tűzrendészet újjászervezéséről szóló ME rendelet. Megszüntették a tűzoltószövetségeket és az egyesületeket. Ugyanakkor elrendelték, hogy minden településen legyen tűzoltói szervezet, vagyis tűzoltó órs, amely szerveződik elsősorban önként jelentkezőkből, ennek hiányában a 18-40 éves férfi lakosokat kötelezték tűzoltói szolgálatra (*köteles tűzoltóság*). Elrendelték az Országos Tűzoltó Főparancsnokság (OTF) létrehozását. Hatályon kívül helyezték az 1936-ban megjelent tűzrendészeti törvényt. A megyékben és a fővárosban is tűzoltóparancsnokságokat kellett szervezni. Az OTF előkészítette a magyar tűzoltóság államosítását. Megjelent az 5090/1948. számú kormányrendelet, amelyben kihirdették az egységes elvek szerint szervezett magyar állami tűzoltóság létrehozását. Még ebben az évben elrendelték a tűzoltóságok használatában lévő ingó és ingatlan vagyon állami tulajdonba vételét (*2012-ben újra ez történt*). A rendelet államnak mondta ki az OTF-et, valamint a fővárosban és a megyeszékhelyen működő tűzoltóságokat. Megkövetelte, hogy a 15.000 lakoson felüli településeken állami tűzoltóság működjön. Ahol a lakosság lélekszáma ennél kisebb volt, ott külön kérhették az államosítást. Járási székhelyeken legalább 2 főből álló kirendeltségeknek kellett működni.

A BM V. Tűzrendészeti Főosztályát 1950-ben hozták létre. Ebben az évben szabályozták a különleges gépjárművek megkülönböztető jelzéseinek használatát. A rendőrök kék, a tűzoltók vörös lámpát, a mentők vöröskeresztes lámpát használhattak, mindannyian szirénával. Újabb átszervezést hajtottak végre 1953 októberében. Létrehozták az egységes Belügyminisztériumot. Ide tartozott az államvédelem, a rendőrség, a büntetés-végrehajtás és a tűzoltóság. Pakson 1952. évben járási tűzrendészeti kirendeltséget hoztak létre. Az első vezetője Balázs János törzstűzmeister lett. Az egységesítés után a nevük a következőképpen hangzott: *BM Tolna megyei Főosztály Paksi Járási Osztály Tűzrendészeti Kirendeltsége*.

Az 1956-os forradalomkor a tűzoltók 12 pontos követelése azzal kezdődött, hogy válasszák le a tűzoltóságot a rendőrségtől, amit 1957-ben meg is tettek. Az országos parancsnokság neve: *BM Tűzoltóság Országos Parancsnoksága* (BM TOP) lett. Az átszervezések sora elérte az állami tűzoltóságot is. 1971-ben egy MT határozatban elrendelték az állami tűzoltóság területi szervei (megyei, városi, járási parancsnokságok) kettős BM és helyi tanácsi irányítás alá helyezését. A szakmai irányítás a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokságánál maradt. A megyei, a városi és a járási igazgatási osztályvezetők lettek a parancsnokok felettesei. Ez már az ötödik átszervezés volt a Magyar Tűzoltóság életében.

A hivatásos tűzoltóságokon 1976-tól bevezették a 24/48 órás szolgálati rendszert. Tolna megyében akkor Szekszárdon és Dombóváron működött állami tűzoltóparancsnokság. Bonyhád, Pakson és Tamásiban 3-4 fős kirendeltség látott el hatósági, szakhatósági, tűzvizsgálati, propaganda, és szakfelügyeleti feladatokat. Az új szolgálati rendszer bevezetéséhez Tolna megye 1976. január 28-i dátummal kapta meg az új állománytáblát. Szekszárdra 33, Dombóvárra 17 főt vettek fel. Ezzel Szekszárd tűzoltói létszáma 105 főre, Dombóváré 57 főre emelkedett. A szomszédos megyében Komlón képezték ki őket. Ennek megfelelően vármegyénk területén 1976. május 17-i hatállyal vezették be a 24/48-as szolgálati rendszert. Pakson 1975. január 1-től kiegészítették a létszámot még egy fővel, így a Paksi Városi és Járási Tűzrendészeti Kirendeltség létszáma 5 főre nőtt.

A létszám bővítésre az Atomerőmű külső és belső építési munkálatainak felgyorsulása adott alapot. A paksi állománytábla 1979. április 1-én érkezett meg. A meglévő 5 fős kirendeltség mellé 59 fő státuszt biztosítottak, a létszám 64 főre emelkedett.

Meghívó a paksi laktanya átadására (Forrás: ld. [3: mellékletek 34.]

A paksi városi laktanya helyét kijelölték. A területet drótkerítéssel körülvették. A középület tervező vállalat megkezdte a tervezést. Megépült a 6 szerállásos, új tűzoltó laktanya, melyet 1981. július 21-én vehettek birtokba a tűzoltók. Ma is ez az épület az „otthonuk”. Még élt a paksi önkéntes egyesület, bár a helyi tanácsi szervek nagyon szerettek volna tőlük megszabadulni, de két éven át még segítettek. Végül 1983. április 30-án, megtartották az utolsó közgyűlést. Dr. Rimai István elnök szomorúan köszöntötte a megjelenteket. Tisztelegtek a régi öregek emléke előtt. Megköszönte a csapat munkáját Mayer Mihály parancsnok is (*tiszteletére a mai paksi laktanya tantermét róla nevezték el Mayer-teremnek*). Az egyesület pár hónap múlva ünnepelhetne volna megalakulása 110. évfordulóját.

6. Létrejött a Katasztrófavédelem

A tűzoltóság és a polgári védelem összevonásának gondolata már korábban is felvetődött, hiszen a légvédelemről szóló 1935. évi XII. törvénycikk értelmében a tűzoltóságok a II. világháború idején légoltalmi feladatokat láttak el. Persze akadtak ellenzői is az összevonásnak. Főleg a tűzoltók tartottak ettől a megoldástól, mert volt már tapasztalat az egységes belügyminisztériumi összevonásból és a kettős irányításból. A polgári védelem állománya sem feltétlenül értett ezzel egyet. A tűzoltók várták a tűzvédelmi törvény megjelenését, mert abban bíztak, hogy helyére teszi a rendezetlen kérdéseket. A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény május 1-én jelent meg. A hivatásos tűzoltó szervezetet állami és önkormányzatra osztotta. Az országos szerv és a megyei parancsnokságok állami szervezetek voltak, a fővárosi, és a városok tűzoltóparancsnokságai az önkormányzatokhoz kerültek. Paks Város Önkormányzata a 99/1995. (VI.20) számú határozatával vette át intézményként a tűzoltóparancsnokságot. A neve *Paks Város Hivatásos Önkormányzati Tűzoltósága* lett. A Magyar Tűzoltó Szövetség kérésére korábban a BM Tűz- és Polgári Védelem Országos Parancsnokságát az Alkotmánybíróság szétválasztani rendelte. Most már alaposabban készítették elő az összevonást. (ez már a hetedik átszervezés volt) Az országgyűlés elfogadta „a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről, és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéséről” szóló 1999. évi LXXIV. számú törvényt. A végrehajtására pedig megjelent, a 179/1999. (XII.10.) Kormányrendeletet. A törvény szerint „A katasztrófák megelőzése, és az ellenük való védekezés nemzeti ügy. A védekezés egységes irányítása állami feladat.” Ebből kiindulva az állami tűzoltóságot és a polgári védelmet ismételten, 2000. január 1-i hatállyal összevonták. Létrehozták a *BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságot* (BM OKF) és a megyei igazgatóságokat (mai nevükön már vármegyei igazgatóságok). Ezek a szervezetek átvették a tűzvédelemben és a polgári védelemben az előző szervezetek által ellátott feladatokat és hatásköröket.

Az egységes katasztrófavédelmi szervezet megalakulása nem volt zökkenőmentes. A központi, országos hatáskörű szerveket a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokságát (BM TOP) és a BM Polgári Védelem Országos Parancsnokságát (BM PVOP) ismét egybeolvasztották. Alapszabálya szerint az új szervezet neve: *Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság*, rövidített neve BM OKF. Jogelőd szervezeteinek tekinti a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokságát, illetve a BM Polgári Védelmi Országos Parancsnokságát. Területi szinten a megyei polgári védelmi parancsnokságokat és a megyei tűzoltóparancsnokságokat is egy szervezetbe tömörítették, személyi állományukat összevonták, és egy épületbe költöztették. A polgári védelem helyi szervei a polgári védelmi kirendeltségek voltak. A megyei tűzoltóparancsnokságok kvázi helyi, vagy végrehajtó szerveit a hivatásos önkormányzati tűzoltóparancsnokságok képezték, melyek felett szakmai felügyeletet láttak el a megyék. Ezek valamennyien hivatásos szervezetek voltak, azonban a városi tűzoltóparancsnok munkáltatója a helyi polgármester volt, fenntartása az önkormányzat feladata volt. A szakmai irányítás így néha akadályokba ütközött. Számos megyében köztisztviselői formában létező úgynevezett önkéntes tűzoltóság és számos helyen önkéntes tűzoltó egyesület is működött. Az ipari létesítmények védelmét a létesítményi tűzoltóságok látták el, melyek lehettek főállású, vagy nem főállású szervezetek. A megyében főállású létesítményi tűzoltóság akkoriban egyedül a Paksi Atomerőműben volt. Ma már a Pannonia Bio Zrt. dunaföldvári, etanol előállító üzemében is működik ilyen tűzoltóság, mely 2023. évtől kezdte meg működését. Munkavégzés mellett (nem főállásban) több üzemben is láttak el tűzoltói szolgálatot.

Az ismételt kettős irányítás (BM és önkormányzat) okozta problémák miatt egyre inkább érett a központi irányítás gondolata. A 2010-es kormányváltást követően ez meg is valósult. Az új kormány visszaállította a Belügyminisztériumot, és minden rendvédelmi szervet visszahelyezett a BM alá, köztük a tűzoltóságokat is (korábban az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztériumhoz – ÖTM tartoztak). A katasztrófavédelmi törvény 2011. évi módosításával tehát létrejött a napjainkban is fennálló, egységes katasztrófavédelem. A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény kimondta ugyanis, hogy „a tűzoltás és műszaki mentés állami feladat”. Ezzel a hivatásos tűzoltóságokat teljes körűen állami irányítás alá vonták, 2012. január 1-től. Ebből az alkalomból nagyszabású, központi ünnepséget tartottak Budapesten, a Syma Sport- és Rendezvényközpontban. A katasztrófavédelem szervezeti rendszerét is átalakították, helyi szervként 65 katasztrófavédelmi kirendeltség jött létre, melyek közvetlen alárendeltségébe sorolták a korábbi önkormányzati fenntartású hivatásos tűzoltóságokat.

Így történt Pakson is, létrejött a *Paksi Katasztrófavédelmi Kirendeltség*, illetve a paksi tűzoltóság új megnevezése *Paksi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság* lett.

A katasztrófavédelem szervezete immáron teljessé vált, saját helyi, vagy végrehajtó szerve is lett a hivatásos tűzoltóságok beintegrálásával. A szervezet szakmai munkája alapvetően három pilléren alapult, tűzoltósági-, polgári védelmi- és iparbiztonsági szakterületekre tagozódott. A három szakterületet egy széleskörű, úgynevezett integrált hatósági tevékenység fogta körül. Az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságon és a megyei igazgatóságokon jelentős szervezeti és személyi változások történtek. Átszervezték a beosztásokat. Az országos szerv vezetője a főigazgató, megyei igazgatónak nevezték el a korábbi megyei parancsnokot, elindult a főfelügyelői és felügyelői rendszer. A rendfokozatokat a beosztásokhoz igazították. Megkezdődött a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok személyi állományának átvétele, illetve a vagyontádas, hiszen a tűzoltóságok teljes erő- és eszközállománya, ingatlanjai a megyei igazgatóságok alárendeltségébe, kezelésébe kerültek.

A BM rendvédelmi szerveinél (rendőrség, katasztrófavédelem, büntetés-végrehajtás) 2013-tól egységes egyenruhát vezettek be, eltérés a feliratokban, karjelzésekben, illetve a rendfokozati jelzések háttérszínében volt, és van jelenleg is. Volt már erre példa 1953-ban is. A tűzoltók a rendőrséghez hasonlóan számozott jelvényt is kaptak, mellyel szigorúan el kell számolniuk.

Átalakították a tűzoltóságok ügyeleti- és jelentőszolgálati rendszerét. A hivatásos önkormányzati tűzoltóságok 2011-ig önálló híradóügyeleti rendszert működtettek, a szolgálatot 1 fő híradóügyeletes látta el 24/48 órában. Fogadták a 105-ös számon beérkező segélykérő hívásokat. A tűzjelzést a napi szolgálatot teljesítő szolgálatparancsnok értékelte, meghatározta a riasztási fokozatot, és végrehajtották a szükséges készenléti szerek riasztását. A szerek vonulását, majd kiérkezését követően URH rádióon (*később EDR rádióon – Egységes Digitális Rádiórendszer*) fogadták a kárhelyi visszajelzéseket. Értesítették a társszerveket, a tűzoltásvezető kérésére intézkedtek egyéb erők (pl. erőgépek, szakemberek) helyszínre rendelésére is. Mindamelllett ellátták a napi jelentőszolgálati tevékenységet, fogadták a telefonhívásokat, ügyfeleket, végrehajtották egyéb napi feladataikat. Tevékenységüket a katasztrófavédelmi igazgatóságokon működő megyei ügyeletek fogták össze, ahol szintén 24/48, később 24/72 órás szolgálatok működtek. A segítségnyújtásra történő riasztásokat (*másik tűzoltóság működési területére történő riasztás*) a megyei ügyeletek hajtották végre. Megyei szinten összefogták és felügyelték az események kezelését, irányították a megye hírforgalmát. Az állami irányítás hatálybalépését követően az ügyeleti rendszer is átalakult. Magyarország 2004. május 1-én lépett be az Európai Unióba. Az EU-ban az egységes segélyhívó szám a 112, melyen szinte bármilyen jellegű segélykérés leadható. Magyarországon 2000. évig ez nem volt egységes. A mentőket a 104-es, a tűzoltókat a 105-ös, míg a rendőröket a 107-es számon lehetett hívni. A katasztrófavédelem megalakulását követően, 2000-ben, európai mintára Magyarországon is elkezdték kiépíteni a 112-es rendszert, de megmaradtak a régi segélykérő számok is. A 112-es végződésekkel eleinte még voltak gondok. Előfordult például segélyhívás esetén, hogy más megyébe futott be a jelzés. Ez főként mobil hívásoknál esett meg, attól függően, hogy mely adótoronyokon keresztül ment a hívás. Ráadásul a 112-es végződések eleinte a megyei rendőrfőkapitányságok ügyeleteire lettek bekötve. Akkoriban a gyakorlatban ez úgy történt, hogy azon megyei rendőrségi ügyelet ahová a hívás befutott, felvette a tűzjelzést, jobb esetben átkapcsolta a segítségre szoruló a megyei katasztrófavédelmi igazgatóság ügyeletére, aki kikérdezte a bejelentőt (mi ég, életveszély, stb.) és a jelzést továbbította a működési terület szerinti hivatásos önkormányzati tűzoltóság híradóügyeletére. A riasztás csak ezután történt. Ez meglehetősen hosszú idő volt, így a bejelentők nagy többsége még a régi segélyhívószámokat (104,105,107) használta. A probléma megoldása érdekében az országban két helyen, Miskolcon és Szombathelyen egységes hívásfogadó központokat hoztak létre, és ide kötötték át a 112 végződéseket. Ezzel Magyarországon is megvalósult az egységes európai segélyhívó szám bevezetése. Jelenleg is így működik.

A megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok 2012. április 1-el álltak át a mai, megyei műveletirányító rendszerre, megalakultak a műveletirányító ügyeletek és a főügyeletek. A bevetés-irányító állomány eleinte 24/72 munkarendben, majd később 12/24 12/48 órás szolgálati rendben végezte és végzi jelenleg is a tevékenységét. A hívásfogadó központokból ide futnak be a hívások, az értékelés már itt történik (nem a szolgálatparancsnok értékeli). Meghatározzák a riasztási fokozatot és közvetlenül az ügynevezett PAJZS informatikai rendszeren keresztül végrehajjták a tűzoltó erők (szerek) riasztását. A tűzoltóságok híradóügyeletei ebben már csak közreműködőként vesznek részt, de helyben is lehet tűzjelzést rögzíteni a PAJZS rendszeren, ha a tűzoltóság tudomására jut más forrásból (pl. személyes bejelentés, vagy nem segélykérő telefonról érkező telefonhívás) tűzjelzés. A kárhelyi rádióforgalmazásokat, visszajelzéseket is a műveletirányítás intézi. Az állami irányítás megvalósulásával egyidejűleg, minden megyében és a fővárosban is létrehozták a katasztrófavédelmi műveleti szolgálatokat, a KMSZ-t. Feladatuk a magasabb szintű irányítást igénylő tűz- és káresetek vezetése, a tűzoltóságok szakmai tevékenységének felügyelete, oktatási és kiképzési feladatok, valamint a káreseti szemlék végrehajtása, tűzvizsgálati eljárások lefolytatása. A szolgálat 24/48 órás munkarendben végzi tevékenységét. A KMSZ-hez hasonló szolgálatokat már korábban, az 1990-es években is szerveztek, ezek voltak a tűzoltási csoportok, később a felügyeleti szolgálatok. A fővárosban és a megyéknél Katasztrófavédelmi Mobil Labor (KML) szolgálatot szerveztek, mely a korábbi megyei polgári védelmi szervezetnél működő Veszélyhelyzeti Felderítő Csoport (VFCS) feladatait vette át.

Alapvetően a KML feladata a veszélyes anyagok jelenlétével, kiszabadulásával, környezetbe kerülésével járó balesetek, természeti és civilizációs katasztrófák esetén az elsődlegesen beavatkozó állomány (tűzoltók, mentők, rendőrök) biztonságos munkafeltételeinek megteremtése, a veszélyes anyagok felderítése, kimutatása, valamint a lakosság és a környezet védelme. Szükség esetén közreműködnek a mentesítési feladatok ellátásában. 2023. január 1-től bevezették a megyék helyett a vármegye elnevezést, mely a területi szervezetet érintette. Tolna megyében a szervezetet Tolna Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságra nevezték át.

5. AZ ATOMERŐMŰ TŰZOLTÓSÁG

Nem zárhatjuk a sorokat anélkül, hogy meg ne említenénk Tolna vármegyében a Paksi Atomerőmű Létesítményi Tűzoltóparancsnokságát, mivel története a paksi tűzvédelem szervezésével és alakulásával szorosan összefügg. Több aktív és nyugállományú tűzoltó is van, aki mindkét szervezetnél látott el szolgálatot. A nyugdíjastalálkozót ma is együtt tartják a paksi városi, hivatásos tűzoltósággal. A Paksi Atomerőmű Vállalatot (PAV) 1976. január 1-én alapították. Nagy erővel folyt az építkezés. A dolgozókból még nem lehetett tűzoltó csapatot létrehozni, pedig a magyar jogszabályok szerint ezt kellett volna tenni. Abban az időben még gondolni sem lehetett arra, hogy egyszer állami tűzoltó egység, vagy főállású tűzoltó szervezet vigyázza majd az Atomerőművet. Az 1979. április 1-én megjelent állománytábla szerint a paksi állami tűzoltók létszámát a meglévő tűzrendészeti kirendeltségi 5 főt 64 főre emelték, a létszámot rövid idő alatt részben feltöltötték. A kérdés az volt, hogy ezt a szolgálatot hol helyezték el. A városi laktanya még csak épült, az erőmű vállalati tűzoltóság szertára sem volt kész. Ideiglenesen egy vasvázás szerkezetből és hullámlemezről építettek a gépjárműfecskendőnek egy szertárat, így a tűzoltó csapat 1980. április 22-én megkezdte a szolgálatot. Az építkezés rohamtempóban haladt, a komplexum egyre bonyolultabb lett, megkövetelve a napi szintű tűzoltói jelenlétet. Megérett a gondolat a 24 órás állami tűzoltó egység jelenlétére. Javasolták is 100 fő tűzoltó felvételét. Részben elfogadták, 37 státuszt kaptak. Ez a létszám beépült a paksi városi parancsnokság állománytáblájába. Onnét vezényelték ki 27 főt az Atomerőműbe Böhm Péter parancsnok vezetésével. Elhelyezték őket az átalakított vállalati tűzoltó szertárban.

Az új egység jól teljesített, így a Tolna Megyei Tanács 18/1990 (IV.27.) számú határozata kimondta, hogy 1990. május 1-től a Paksi Atomerőmű területén a Tolna Megyei Tűzoltóparancsnokság irányítása alatt álló üzemi tűzoltóparancsnokságot létesített. Fenntartó szerv a Tolna megyei Tanács és a Paksi Atomerőmű Vállalat. Elnevezése *Paksi Atomerőmű Vállalat Üzemi Tűzoltó Parancsnokság* lett. A teljes szétválás 1990. április 28-án történt meg. Összesen 37 fő került át az állami egységtől az üzemi tűzoltósághoz. Vonuló szereik egy IFA W50 TLF16 és egy TŰ-4-es fecskendő volt. A régi helyük kevés lett, a létesítményi tűzoltói létszámuk 63 főre emelkedett. Beszereztek kettő általános fecskendőt, egy vegyes oltót, védőruha szállító kocsit, hab-víz ágyút. Az angol Simon cégtől megrendeltek egy 60 méteres emelőkosaras, magasból mentő gépjárművet. A volt indító kazán épületét alakították át laktanyává, melynek felavatása 1992. március 18-án történt. A különválás végleges lett. Sajnos nem tartott sokáig, ugyanis az 1991. évi XX. törvény az üzemekben – a repülőtér és az országház kivételével – megszüntette az állami tűzoltóságot.

Az időközben részvénytársasággá alakult erőművi szervezet 1994. március 29-én a következő határozatot fogadta el „*Az igazgatóság egyetért ezzel, hogy az új jogszabályoknak megfelelően 1994. július 1-től, az atomerőmű mobil tűzvédelmének üzemeltetése P.A.R.T. állományú parancsnok irányítása alatt, külső vállalkozás megbízása mellett valósuljon meg.*” Így jött létre 1994. június 1-én az Atomix Kft. Tűzoltási és Kárelhárítási Szakágazata (Atomerőmű Tűzoltóság – ATÜ). A szervezet jelenleg is ebben a formában működik.

Atomerőmű Tűzoltóság laktanyaépülete 2010-ben (Forrás: ld. [4: p. 58.]

Komoly fejlődés vette kezdetét, hiszen az atomerőmű üzembe helyezésével megnövekedett biztonsági követelményekkel járó feladatokat megfelelő létszámú állománnyal és a kor követelményeinek megfelelő technikai eszközökkel lehetett ellátni. Figyelemre méltó követelményrendszert állítottak fel. Kialakították a továbbképzési rendszert, folyamatosan helyismereti foglalkozásokat és számos gyakorlatot tartottak. Megállapították, hogy mindezt csak úgy lehet teljesíteni, ha megfelelő fizikai és egészségügyi állapotban vannak a tűzoltók. Ezért egészségmegőrző programot indítottak, mely sportfoglalkozásokból, rendszeres orvosi ellenőrző vizsgálatokból és reggeli jogagyakorlatokból áll. Minden évben záróvizsga keretein belül kell a tűzoltóknak számot adni tudásukról. Mindezeknek gyorsan meg is lett az eredménye. Az országos és megyei szakmai- és sportversenyeken kimagasló eredményeket értek el, mely a kiváló felkészültséget és a teljesítőképeséget mutatja. Ma Magyarország egyik legkorszerűbben felszerelt és legfelkészültebb állományú tűzoltósága a Paksi Atomerőmű Létesítményi Tűzoltóparancsnoksága.

6. ÖSSZEZGÉS

Az ember a tűztől való félelemtől, majd az ösztönös védekezéstől eljutott a mai szervezett tűzoltásig. Ezen a hosszú úton a saját, néha tragikus tapasztalásain túl, kimagasló tudású feltalálók, elhivatott és tenni akaró emberek segítettek mindig egy kicsit előrébb. A Ktézibios és Heron féle szivattyúktól eljutottunk a mai modern tűzoltó gépjárművekhez. Ma a tűzoltást már korszerű járművek és technikai eszközök segítik. Szinte mindennek ellenálló csizmák, bevetési védőruhák, kesztyűk, sisakok és légzésvédő felszerelések vannak rendszeresítve. A tűzoltás irányítását drónok és informatikai eszközök támogatják. A műszaki mentésekhez új generációs-, akkumulátoros hidraulikus feszítő-vágó berendezések léteznek. A kommunikáció korszerű digitális rádiókon valósul meg. De az eszközök önmagukban nem elegendők. Kell hozzá a tűzoltó is, aki életét és önmaga testi épségét kockáztatva, segít másoknak, ha baj van. Egészsége törekeny, vigyázni kell rá. A tűzoltónak és a szervezetnek is.

Nagy fejlődésen ment keresztül a paksi tűzoltó egység, míg a mai formájához megérkezett. Sokszor csak a tragédiákat követően döntöttek az eljárók a fejlesztésekről. A céhektől és a diáktűzoltóktól a tűzoltó egyesületek vették át a feladatot. Jól működtek, sok településen még ma is segítik a tűzoltói munkát. Tisztelet nekik. A Paksi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság ma nem létezne a Paksi Önkéntes Tűzoltó Egyesület nélkül, és olyan kimagasló tudású és tenni akaró személyek nélkül, mint amilyenek Madi Kovács János és Mayer Mihály voltak.

Hivatásos parancsnokok Pakson

Horváth Béla tő. alezredes
parancsnok
1967-1989

János Ágoston tő. őrnagy
parancsnok
1990-1994

Sátor Géza tő. alezredes
parancsnok
1994-2007

Bán Attila tő. ezredes
parancsnok 2008-2012
kirendeltségvezető 2012-2013

Sarkadi Ferenc tő. ezredes
kirendeltségvezető
2013-2020

Csőglei István tő. alezredes
kirendeltségvezető
2020-től jelenleg is

Gaszner Róbert tő. alezredes
parancsnok
2012-től jelenleg is

Paksi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság szerállománya
(2024)

Paks/1 – Rába R16 AQUADUX-X 4000

Paks/2 – Renault AQUADUX 4x4

Paks/vízszállító – Renault Kerax 6x4

Paks/Emelő – Brontó Skylift RLX 42

Paks/Pálya – Mercedes Sprinter

Paks/Tartalék – Mercedes Atego TLF4000

Atomerőmű Létesítményi Tűzoltóparancsnokság szerállománya
(2024)

Erőmű/1 – MAN R-TLFA 2000 AT3

Erőmű/2 – MB-RB TLF-4000 ATEGO

Erőmű/vegyes – MAN R-ULF 6000/1000

Erőmű/műszaki mentő – MAN TGM 18.250

Erőmű/emelő – Bronto Skylift FL 60 XR

Erőmű/bázis – MB Vario 616 D (OMR)

Erőmű/mentő – Mercedes Sprinter

Erőmű/súlyos balesetkezelő – Renault Tornádó

Erőmű/vontató – Mercedes Unimog

IRODALOMJEGYZÉK

- [1] Magyar Nemzeti Digitális Archívum weboldala [Online]. Elérhetőség: https://mandadb.hu/tetel/667408/Ktesibios_fele_okori_szivattyu (2024. 02.28.)
- [2] Magyar Fotográfiai Múzeum weboldala [Online]. Elérhetőség: https://fotomuzeum.hu/fotografiai/angelo__magyar_falu (2024. 02.28.)
- [3] Csőglei I., *A paksi tűzoltóság múltja és jelene* Paks: Paksi Atomerőmű Zrt. Nyomdája, 2009
- [4] Lovászi Zoltánné, *A Paksi Atomerőmű Tűzoltóság 20 éve 1990-2010* Paks: Paksi Atomerőmű Zrt. Nyomdaüzem 2010